

Prædiken juleaften 2020

Vestermarie og Nylars Kirker

Sognepræst Cæcilie Jessen

Da vorde engle vi som de,

Guds milde ansigt skal vi se.

Halleluja, halleluja!

For tiden kan det give et gib i én, når man midt i mængden af formummede, maskerede ansigter får øje på én, der ikke er dækket til – én, der går med et visir eller slet og ret lader mundbindet falde et øjeblik.

Og jeg tænker ikke på politifølelsen, at man kan få lyst til at give nogen en røffel, fordi de ikke passer på sig selv og andre.

Nej, jeg tænker på det gib, det giver i hjertet, når vi ser et helt ansigt af et andet menneske – ikke bare en stribe øjne, men et helt ansigt med næse, kinder og mund.

Det er, som om der oprettes en forbindelse mellem det bare, åbne ansigt og os, når vi uventet ser det.

Og det er ikke så mærkeligt: Sådan er det for os menneskebørn helt fra fødslen. Vi har brug for at se ansigter, der kommunikerer med os, relaterer til os og giver os en pejling på verdens tilstand.

For tiden er de fleste ansigter gemt væk for andre end de nærmeste, ens ægtefælle og børn og forældre – nogle dage føler man sig hensat til Afghanistan eller et andet tildækket land – men de lyser op i mylderet, de enkelte, som lader os se dem – og det minder os om, at der igen bliver en tid, hvor vi kan se smil og små trækninger, der lader os vide, at også dér er et menneske.

Men jeg vil gerne holde fast i hjertets hop ved at se et ansigt i denne tid. For det er julens omdrejningspunkt: At vi får et ansigt at se. Ikke bare et hvilket som helst ansigt, men Guds ansigt. Guds eget ansigt.

Gennem hele Det Gamle Testamente er det at se Guds ansigt forbundet med stor fare. Det er ikke fordi, Gud er grim, men fordi Gud i en jødisk sammenhæng forstås som så ophøjet, at mennesker vil gå i stykker i hans nærhed – man udtaler ikke Guds navn, og man afbilder ikke Guds ansigt. For det, der er helligt, er også farligt.

Det bliver allertydeligst i fortællingen om Moses, der går op til Gud på Sinais bjerg for at få stentavlerne med de ti bud. Gud kan kun gå forbi Moses med ryggen til, så Guds ansigt forbliver skjult for Moses – og alligevel bliver Moses så medtaget af mødet med Gud Herren, at han må gå med slør en tid. Den stråleglans, som Gud har, der er så farlig for mennesker, den får Moses lidt af i ansigtet, da Gud går rygvendt forbi ham – og for at ikke lyset fra Moses' ansigt skal gøre skade på andre mennesker, dækker han sit ansigt til med et gammeltestamentligt mundbind.

Så farligt er Guds ansigt i Det Gamle Testamente. Men så sker der noget nyt – noget afgørende nyt i stalden julenat.

For der viser Gud sit ansigt. Og det er ikke et ophøjet ansigt – heller ikke en voksens ansigt – nej, det er ansigtet på et nyfødt barn, vi får at se. Og så hører vi, at dét er Guds ansigt – at dét er Gud for os.

Hvis man nogensinde har set et ganske nyfødt barn, så ved man, at de, ud over at se lidt gamle ud, kan have et dybt, dybt blik, når de åbner øjnene for første gang. De åbner øjnene, og så ser de sig undrende rundt, som om de overvejer et øjeblik, hvor de er landet.

Når Kristus lader sig føde i stalden julenat, så er det som en afsløring, der sker. Det er sløret – mundbindet – der hives væk fra Guds ansigt. Og vi ser, at Gud er mild – at Gud er mild som et nyfødt barn.

Og det er mere end en afsløring, det er en afvæbning. Før måtte vi frygte Guds ansigt, fordi bare lyset fra det kunne slå os ihjel. Nu ser vi, på barnet i krybben, at Gud ikke vil slås – i hvert fald ikke med os. Nej, den eneste, Gud vil slås med, er Døden og alle dens kumpaner: sygdom og ondskab og synd. Det er derfor, Gud lader sig føde ind i menneskelivet – for at kunne gå med os i det og ved enden, som vi, nå frem til den sidste fjende – og besejre Døden der. Det er dét, Menneskesønnen fødes til i nat.

Men nu må vi blive ved det vilde gib: At vi ser et ansigt midt i menneskeheden. At det helt uventet er utilsløret – at vi ved, at det er Gud. Og vi ser, at Gud er mild.

Lov og tak og evig ære være dig, vor Gud, Fader, Søn og Helligånd, du som var, er og bliver én sand treenig Gud, højlovet fra første begyndelse, nu og i al evighed, amen.

Bøn:

Lovet være du, Gud,
skjult i dit evige lys,
at du lod dig se i barnet i Betlehem.
Nu skinner dit lys i mørket,
nu ser vi din herlighed på jorden,
og vi må undre os og takke dig.
Herre, kom og fyld julen
med liv og glæde fra dig.
Lad dit ord og dit sind blive i os,
så vi fyldes af din fred
og lovsynger din frelse,
din søn Jesus Kristus,
fra evighed og til evighed.
Amen.

(skrevet af Holger Lissner)